

สิทธิคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ศึกษากรณีคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่ม จังหวัดศรีสะเกษ

ภัควัฒน์ จรรยาสุทธีวงศ์¹

Received : 4 July 2024

Revised : 7 October 2024

Accepted : 29 January 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพและปัญหาของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่ม 2. ศึกษาสิทธิทางอาชีพของคนพิการได้รับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกกับคนพิการ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลท่ม และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัยพบว่าภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 คนพิการในตำบลท่มจะต้องมีลักษณะความพิการ คือต้องเป็นคนพิการที่มีความพิการเชิงประจักษ์ หรือต้องเป็นคนพิการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ประกาศกำหนดประเภทความพิการที่มีลักษณะ 7 ประเภท เพื่อให้ได้รับบัตรคนพิการ สามารถมีสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ หากเป็นคนพิการที่ไม่เข้าลักษณะที่กฎหมายกำหนดก็ไม่สามารถได้รับสิทธิตามกฎหมายและไม่ได้รับสิทธิในการหางานทำอย่างคนพิการตามกฎหมาย ซึ่งคนพิการสามารถได้รับการฝึกงานจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตำบลท่ม ให้ได้รับการฝึกงานประเภทจักสาน เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เพื่อให้สามารถไปประกอบการสามารถหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

คนพิการในตำบลท่มได้รับบัตรคนพิการ ซึ่งทำให้ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามกฎหมาย คนพิการในตำบลท่มไม่มีผู้ใดทำงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลท่มได้จัดฝึกอบรมอาชีพให้กับคนพิการ และคนพิการยังสามารถกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการมาทำประกอบกิจการ

คำสำคัญ : คนพิการ สิทธิทางอาชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลท่ม

¹ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ วิทยาลัยกฎหมายและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

ABSTRACT

The purposes of the research were to 1.) Study the condition and problems of people with disabilities in the Toom Sub-district Administrative Organization. 2.) Study on the occupational rights of persons with disabilities received under the Promotion and Development of the Quality of Life of Persons with Disabilities Act, B.E. 2550. This study used quantitative research methods to collect data by means of in-depth interviews with persons with disabilities, President of Toom Subdistrict Administrative Organization officers of public sector organizations and Sisaket Provincial Social Development and Human Security Office.

The research findings showed that under The Empowerment of persons with disabilities ACT, B.E. 2550 (2007) it has to be a disabled person with an empirical disability or must be a disabled person at the Minister of Social Development and Human Security has announced the classification of disabilities with 7 types to obtain a handicapped card can have rights as required by law Persons with disabilities can receive an internship from the Center for the Promotion and Development of the Quality of Life of Persons with Disabilities in Tambon Toom. If a person is a disabled person who does not meet the characteristics specified by law, he will not be able to receive legal rights and will not have the right to find work like disabled people under the law. Disabled persons will receive an internship in the types of basketry, duck rearing, and chicken raising so that they can go to business and be able to support themselves and their families.

People with disabilities in Toom Sub-district received a handicap card, which makes it possible to receive various benefits according to the law. There is no one with disabilities in Tambon Toom, working in private sector or government agency. Toom Sub-district Administrative Organization has organized vocational training for people with disabilities. Persons with disabilities can also borrow money from the Fund for the Promotion and Development of the Quality of Life of Persons with Disabilities to operate their businesses.

Key word : Disabled person, Occupational rights, Toom Sub-district Administrative Organization

วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1.1 ศึกษาสภาพและปัญหาของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห่ม
- 1.2 ศึกษาสิทธิทางอาชีพของคนพิการได้รับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560
- 2.2 พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556
- 2.3 พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2550

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้
สำหรับการกำหนดระเบียบวิธีวิจัย (Methodology) ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการวิจัยโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการ โดยศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสาร วารสาร บทความ สื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพ ปัญหา และความต้องการ ในการทำงานสำหรับคนพิการ เพื่อสรุปประเด็นเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือของการวิจัย ศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้การสังเกต และการสำรวจพื้นที่ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจากคนพิการในสถานประกอบการและนายจ้างสถานประกอบการภาคเอกชน
ขั้นตอนที่ 3 ขอรับรองกับคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ได้พิจารณาอนุมัติ จริยธรรมการวิจัยในคนให้กับโครงการวิจัยเรื่อง “การทำงานของคนพิการในสถานประกอบการภาคเอกชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ในเขตอำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ”
ขั้นตอนที่ 4 สัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย คนพิการ ผู้ประกอบการภาคเอกชน เจ้าหน้าที่รัฐ และวิเคราะห์ข้อมูล
ขั้นตอนที่ 5 สรุปผลการวิจัยเรื่องแนวทางกาทำงานของคนพิการในสถานประกอบการภาคเอกชน ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ในเขต ตำบลห่ม อำเภอเมืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ

2. เครื่องมือการวิจัย

2.1 การสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง โดยออกแบบเครื่องมือให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการทำวิจัย เพื่อเป็นการสืบค้นหาความจริงจากนายจ้างและคนพิการ

โดยผู้วิจัยจะไปขอความยินยอมชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยให้แก่อาสาสมัครคนพิการ ถึงขอบเขตวัตถุประสงค์ ของการวิจัย และเป้าหมายการวิจัยนี้ อย่างละเอียดให้แก่อาสาสมัครคนพิการ เพื่อให้ได้รับความยินยอมเข้าร่วมในงานวิจัยนี้

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ ดังนี้

2.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์กับคนพิการ เจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง และผู้ประกอบการสถานประกอบการภาคเอกชน ในลักษณะแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง เป็นการพูดคุยเพื่อหาข้อเท็จจริง ซึ่งสำหรับอาสาสมัครคนพิการ ผู้วิจัยต้องกระทำการ ดังนี้

2.2.1.1 ผู้วิจัยไปพบอาสาสมัครคนพิการยังสถานประกอบการภาคเอกชน เพื่อไปขอความยินยอมชี้แจงรายละเอียดของการวิจัยให้แก่อาสาสมัครคนพิการ ถึงขอบเขต วัตถุประสงค์ ของการวิจัย และเป้าหมายการวิจัยนี้ อย่างละเอียดให้แก่อาสาสมัครคนพิการ เพื่อให้ได้รับความยินยอมเข้าร่วมในงานวิจัยนี้ และชี้แจงถึงคำถามที่จะไม่ทำให้อาสาสมัครกระทบกระเทือนจิตใจ รู้สึกหดหู่ หรือไม่สบายใจ หรือต้องรับภาระหนักกว่าการทำงานปกติทั่วไป หากคำถามใดอาสาสมัครไม่สบายใจ ก็มีสิทธิไม่จำเป็นต้องตอบคำถามผู้วิจัยได้ โดยผู้วิจัยจะไม่ทำให้อาสาสมัครต้องรับภาระมากขึ้นกว่าปกติทั่วไป

2.2.1.2 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบการภาคเอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลประกอบการวิจัย

2.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ ประกอบด้วยข้อมูลที่รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เอกสารและงานวิจัย เช่น คู่มือคนพิการ เอกสารจากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากร คือ

- นายพิภพ พวงจันทร์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่ม
- นายประยูร ชัยปัญญา ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม อบต.ท่ม
- นายอภิสิทธิ์ ปัญญาคง นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการคนพิการจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ

3.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ

คนพิการจำนวน 15 คน ซึ่งเป็นตัวแทนที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากตำบลท่ม

ผลการวิจัย

คนพิการอาจจะถูกมองว่าเกิดมาไม่เหมือนคนอื่นไม่สามารถดำรงชีวิตได้เหมือนคนปกติทั่วไป แต่ไม่ใช่ว่าคุณค่าของความเป็นมนุษย์จะลดลงแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้าม ดังจะปรากฏให้เห็นถึงศักยภาพของคนพิการอยู่เสมอไม่ว่าจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในด้านการศึกษา ด้านการกีฬา และในด้านอื่น ๆ ซึ่งเพียงแต่ภาครัฐ ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะทำให้มีความสำคัญ สนับสนุนและส่งเสริม การพัฒนาคุณค่าและคุณภาพชีวิตคนพิการให้สามารถมีคุณภาพชีวิตที่ดี สำหรับกลุ่มคนพิการที่อยู่ในสังคมไทย ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญและช่วยเหลือ ให้สามารถได้รับสิทธิในการดำรงชีวิตให้เทียบเท่าคนปกติทั่วไป โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย มาตรา 27 ได้บัญญัติให้ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน โดยการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้ และในหมวด 6 แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา 71 ได้บัญญัติให้ รัฐพึงเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวอันเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญของสังคม จัดให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยอย่างเหมาะสม ส่งเสริมและพัฒนาการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพที่แข็งแรงและมีจิตใจเข้มแข็ง รวมตลอดทั้งส่งเสริมและพัฒนาการกีฬาให้ไปสู่ความเป็นเลิศและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ได้กำหนดให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ เพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพ และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ ให้มีขีดความสามารถที่พร้อมในการปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีคุณค่า และมีความสุขและเพื่อประโยชน์ในการรับสิทธิต่าง ๆ ตามกฎหมาย ผู้พิการจำเป็นต้องยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการต่อนายทะเบียนกลางหรือนายทะเบียนจังหวัด ณ สำนักงานทะเบียนกลาง สำนักงานทะเบียนจังหวัด หรือสถานที่อื่นตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด เพื่อให้สามารถเข้าถึงสิทธิทางกฎหมาย ซึ่งคนพิการมีบัตรคนพิการและลงทะเบียนขอรับเบี้ยคนพิการไว้แล้วจะมีสิทธิได้รับเบี้ยความพิการเป็นรายเดือนๆ ละ 500 บาท ตลอดชีวิต โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ดังนั้น จากกรณีนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาในกรณีตำบลห่ม อำเภอมือเืองฯ จังหวัดศรีสะเกษ โดยมีองค์การบริหารส่วนตำบลห่ม เป็นองค์กรที่บริหารจัดการคนพิการนั้น ตำบลห่มประกอบด้วยไปด้วยหมู่บ้าน 13 หมู่ คือ หมู่ที่ 1 บ้านห่ม หมู่ที่ 2 บ้านห่ม หมู่ที่ 3 บ้านเสือบอง หมู่ที่ 4 บ้านทางว่าว หมู่ที่ 5 บ้านโนนบัว หมู่ที่ 6 บ้านโนนแสด หมู่ที่ 7 บ้านโนนแสด หมู่ที่ 8 บ้านหนองม่วง หมู่ที่ 9 บ้านขมิ้น หมู่ที่ 10 บ้านขมิ้น หมู่ที่ ๑๑ บ้านฮ่องแซดำ หมู่ที่ ๑๒ บ้านหนองแวง และหมู่ที่ ๑๓ บ้านเหล่าโนนตูม โดยมีสภาพภูมิประเทศขององค์การบริหารส่วนตำบลห่ม มีพื้นที่เป็นที่ราบ ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่ใช้พื้นที่ในการทำนา มีลำห้วยแสด และคลองกระหุ่ม คลองตั้งใจ คลองขุนศรี และคลองอีสานเขียว เป็นแหล่งน้ำสำคัญในการทำเกษตร และมีความ

สมบูรณ์เป็นแหล่งน้ำที่ประชาชนใช้ในการอุปโภคและบริโภคตลอดปี แต่กระนั้น ตำบลห่ม มีคนพิการ 370 คน ที่ต้องการสิทธิการเข้าถึงจากภาครัฐ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เพื่อต้องการเบี้ยยังชีพคนพิการ หรือสวัสดิการที่เป็นประโยชน์แก่ตนจากภาครัฐ

อย่างไรก็ตาม ปัญหาสำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลโดยทั่วไป ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดกลไกการตรวจสอบจากประชาชน การบริหารอยู่ในระดับปิด สำหรับแนวคิดจากผู้ศึกษาการที่จะพัฒนาและส่งเสริมให้คนพิการอาจตกอยู่ในภาวะกลุ่มเสี่ยงที่ประสบปัญหาทางสังคม ให้สามารถมีชีวิตในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างคนปกติธรรมดา จำเป็นต้องสนับสนุนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและอยู่ในสังคม ชุมชนเหมือนคนปกติทั่วไป การสนับสนุนและให้โอกาส ไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบของการเสนอแนวคิดเห็นในกลุ่มของตนเอง การมีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ การให้เกียรติและการยอมรับของคนในชุมชน รัฐควรมีการส่งเสริมองค์ความรู้ในด้านอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เลี้ยงชีพและครอบครัว เปิดโอกาสให้คนพิการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนและดำรงชีวิตร่วมกับสังคมอย่างปกติทั่วไป เพื่อให้คนพิการสามารถเข้าถึงสิทธิจากการบริการภาครัฐ และส่งเสริมให้คนพิการสามารถมีที่ยืนในสังคมได้อย่างเท่าเทียมกับคนทั่วไป

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์นายกองค์การบริหารส่วนตำบลห่ม คนพิการในตำบลห่ม และเจ้าหน้าที่ภาครัฐในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ผลสรุปในงานวิจัย ดังนี้

ข้อแรก ศึกษาสภาพและปัญหาของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห่ม

ประเทศไทยเป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติได้ดำเนินการให้บริการคนพิการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2484 โดยให้บริการในรูปแบบของสถานสงเคราะห์ และได้มีการร่างพระราชบัญญัติเพื่อคนพิการฉบับแรกในประเทศไทยขึ้นในปี พ.ศ.2519 และได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสาขาต่างๆ ขึ้น 5 สาขา ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการฝ่ายการแพทย์ ฝ่ายการศึกษา ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ฝ่ายการฟื้นฟูอาชีพ และฝ่ายการศึกษา และกฎหมายเกี่ยวกับบริการสำหรับคนพิการ

จนกระทั่งในปี พ.ศ.2524 ซึ่งเป็นปีคนพิการสากล คณะรัฐมนตรีในสมัยนั้นได้อนุมัติแผนการสงเคราะห์และฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการแห่งชาติระยะยาว พ.ศ. 2525-2534 ซึ่งในแผนนั้นได้ระบุให้มีกฎหมายเพื่อช่วยเหลือคุ้มครอง สวัสดิภาพและสิทธิของคนพิการขึ้นโดยเฉพาะ และเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม 2534 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ขึ้นเพราะคนพิการ ก็เป็นทรัพยากรส่วนหนึ่งของประเทศ แต่เนื่องจากสภาพของความพิการเป็นอุปสรรคในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมจึงสมควรสนับสนุนส่งเสริมให้คนพิการได้มีโอกาสในด้านต่าง ๆ อย่างเท่าเทียมกับคนปกติทั่วไป และสมควรให้คนพิการได้รับการคุ้มครอง การสงเคราะห์การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยวิธีการทางการแพทย์ ทางการศึกษา ทางสังคม และการฝึกอาชีพ ตลอดจนแก้ไขปัญหาและจัดอุปสรรคต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่คนพิการ รวมทั้งให้สังคมมีส่วนร่วมในการเกื้อกูลและฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการด้วย สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้แก่ การกำหนดให้มีคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการเป็นคณะกรรมการระดับชาติเพื่อรับผิดชอบและควบคุมดูแลให้มีการดำเนินงานด้านการสงเคราะห์พัฒนาและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการตามที่ได้กำหนดไว้มีการกำหนดให้มีการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ เพื่อให้เกิดการสงเคราะห์ การพัฒนา และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการพร้อมกันนั้น

รัฐบาลได้สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เนื่องในวันคนพิการสากล เพื่อเป็นการส่งเสริมให้สาธารณชนได้มีความเข้าใจในเรื่องของคนพิการมากขึ้น มีการเปิดโอกาสให้คนพิการได้แสดงความสามารถและเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมอย่างเสมอภาค เพราะถือว่าคนพิการก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม และเป็นประชากร กลุ่มหนึ่งของสังคมเฉกเช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปในสังคมย่อมต้องได้รับสิทธิโอกาส และบริการในด้านต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นเหมือนกับบุคคล ทั่วไปในสังคม

หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ก็ได้มีการออกกฎกระทรวงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัตินี้ อาทิ กฎกระทรวงเรื่องการจ้างงานคนพิการ และการส่งเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2537 กฎกระทรวงเรื่องกำหนดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และค่าอุปกรณ์เพื่อปรับสภาพทางร่างกาย และกฎกระทรวงเรื่องการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2541 เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีระเบียบต่าง ๆ เช่น ระเบียบว่าด้วยการจัดหาผลประโยชน์และการใช้จ่ายเงินของกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2536 ระเบียบว่าด้วยการจดทะเบียนคนพิการ พ.ศ. 2537 และระเบียบว่าด้วยการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพคนพิการ พ.ศ. 2539 เป็นต้น เรื่องดังกล่าวส่งผลทำให้สังคมมีความตื่นตัวในเรื่องของคนพิการมากขึ้น ถือเป็นโอกาสที่คนพิการจะได้รับสิทธิและการยอมรับจากสังคมมากขึ้น รวมถึงการได้รับการสงเคราะห์การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการจนสามารถพัฒนาศักยภาพ ความสามารถของตนได้มากขึ้น ด้วยจนทำให้คนพิการสามารถพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นปกติสุขซึ่งเป็นการสนองต่อความต้องการของคนพิการและแก้ไขปัญหาที่แท้จริงของคนพิการได้ในระดับหนึ่ง ในส่วนของผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบรวมถึงคนในสังคมมีการปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ดีขึ้นกับคนพิการ รวมถึงยอมรับให้คนพิการมีสิทธิและมีส่วนร่วมในสังคมมากขึ้นต่อมาได้ยกเลิกใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพต่อมาได้ยกเลิกใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 เนื่องจากใช้บังคับมาเป็นเวลานาน สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดแนวทางและปรับปรุงวิธีการในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น และกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองคนพิการเพื่อมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมเพราะเหตุสภาพทางกายหรือสุขภาพ รวมทั้งให้คนพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐตลอดจนให้รัฐต้องสงเคราะห์คนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 ขึ้น ประกาศใช้ ณ วันที่ 27 กันยายน 2550 (สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, 2550: 24)

ในเรื่องของสิทธิประโยชน์ของคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 เริ่มประกาศใช้การส่งเสริมโอกาสและสิทธิของคนพิการ แต่คนพิการที่จดทะเบียนคนพิการ และยังไม่ได้จดทะเบียนคนพิการยังขาดความรู้ ขาดข้อมูล รวมถึงไม่สามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ อยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งการจะขอใช้สิทธิต่าง ๆ นั้นกำหนดให้คนพิการจะต้องได้รับการจดทะเบียนคนพิการก่อนโดยต้องให้แพทย์เป็นผู้ประเมินระดับความพิการก่อนตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ พ.ศ. 2537 ได้แบ่งประเภทของคนพิการออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. คนพิการทางการมองเห็น
2. คนพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนไหวกาย
4. คนพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. คนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้

นอกจากนี้ยังให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมสังคมโรงพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรม โรงพยาบาลของรัฐวิสาหกิจ และโรงพยาบาลอื่นที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศกำหนดเป็นผู้วินิจฉัยความพิการพร้อมทั้งออกเอกสารรับรองความพิการ และคนพิการแต่ละประเภทที่จะขอจดทะเบียนคนพิการจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ระดับความพิการของแต่ละประเภทด้วย เช่น คนพิการทางการเคลื่อนไหวหรือการเคลื่อนไหวกาย หรือคนพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ ต้องมีความพิการระดับ 3 ขึ้นไป เป็นต้น

จากนั้นพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2556 ได้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ประกาศกำหนดประเภทความพิการ เพิ่มขึ้นใหม่ให้มี 7 ประเภท ได้แก่

1. ความพิการทางการเห็น
2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. ความพิการทางสติปัญญา
6. ความพิการทางการเรียนรู้
7. ความพิการทางออทิสติก

เมื่อคนพิการได้รับเอกสารรับรองความพิการแล้ว ต้องนำเอกสารดังกล่าวพร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และรูปถ่ายขนาด 1 นิ้วหรือ 2 นิ้ว จำนวน 2 ใบ มาขอจดทะเบียนคนพิการ ณ ศูนย์คุ้มครองสวัสดิภาพชุมชน เขต 1 – 12 กรุงเทพมหานคร และในส่วนภูมิภาคไปรับการจดทะเบียนคนพิการได้ที่สำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดทุกจังหวัด ซึ่งในจังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อคนพิการได้รับสมุดประจำตัวคนพิการแล้วถึงจะมีสิทธิได้รับบริการตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนพิการสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี มีอาชีพ และมีงานทำ และเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับครอบครัวและสังคมอย่างมีความสุข โดยคนพิการที่ประสงค์จะรับบริการดังกล่าว ต้องติดต่อขอรับบริการด้านต่างๆ กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น หากคนพิการต้องการฝึกอาชีพต้องติดต่อขอรับการฝึกอาชีพกับศูนย์ฝึกอาชีพ ซึ่งมีทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หรือหากต้องการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ สามารถติดต่อได้ที่สถานพยาบาลของกระทรวงสาธารณสุข หรือสถานพยาบาลของกระทรวง ทบวง กรมหรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจที่กระทรวงสาธารณสุข

ประกาศกำหนด ซึ่งจะมีรายละเอียดแนะนำบริการในคู่มือคนพิการ ที่คนพิการจะได้รับทุกคนเมื่อจดทะเบียนคนพิการแล้ว

ดังนั้น การได้รับสิทธิของคนพิการจึงเกิดขึ้นนับตั้งแต่วันที่จดทะเบียนคนพิการ และมีสิทธิขอรับบริการทุกด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพ และสังคม โดยนำเสนอประจำตัวคนพิการมาแสดงสิทธิ แต่ต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตการวินิจฉัยตามความจำเป็นของหน่วยงานที่ให้บริการนั้นด้วย

ในการช่วยเหลือคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห่มมี 2 หน่วยงานได้ทำงานและประสานงานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนพิการ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลห่มมี และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ สภาพแลและปัญหาของคนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห่มมีจำนวน 365 ราย ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ คนพิการซึ่งเป็นตัวแทนที่ได้รับการยอมรับและยกย่องจากตำบลห่มมีที่มีลักษณะความพิการ 2 ประเภท คือ ประเภทที่ 1 คนพิการที่มีความพิการเชิงประจักษ์ กล่าวคือ 1. ความพิการทางการเห็น ได้แก่ ไม่มีลูกตาดำทั้งสองข้าง หรือลูกตาขาวขุ่นทั้งสองข้าง หรือลูกตาฝ่อทั้งสองข้าง 2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย ได้แก่ ไม่มีหูทั้งสองข้าง 3. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือร่างกาย ได้แก่ แขนขาระดับข้อมือขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง หรือขาขาดตั้งแต่ระดับข้อเท้าขึ้นไปอย่างน้อย 1 ข้าง ซึ่งคนพิการประเภทนี้ สามารถมาขอทำบัตรคนพิการที่องค์การบริหารส่วนตำบลห่มมีได้เลย และประเภทที่ 2 คือคนพิการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ประกาศกำหนดประเภทความพิการที่มีลักษณะ 7 ประเภท ได้แก่ 1. ทางการเห็น 2. ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย 3. ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย 4. ทางจิตใจหรือพฤติกรรม 5. ทางสติปัญญา 6. ทางการเรียนรู้ 7. ทางออทิสติก ซึ่งคนพิการกลุ่มนี้้องค์การบริหารส่วนตำบลห่มมีจะแนะนำให้ไปพบแพทย์ที่โรงพยาบาลศรีสะเกษ หากคนพิการไม่สามารถไปเองได้ องค์การบริหารส่วนตำบลห่มมีจะพาคนพิการไปยังโรงพยาบาลศรีสะเกษ ซึ่งได้ขอให้อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เป็นผู้พาไปโรงพยาบาลศรีสะเกษ เพื่อออกใบรับรองคนพิการแล้วองค์การบริหารส่วนตำบลห่มมีจะทำบัตรคนพิการให้ได้ โดยคนพิการที่มีบัตรคนพิการจะได้รับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบลห่มมี สามารถดูแลได้และมีการฝึกฝนอาชีพได้

ฉะนั้น คนพิการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลห่มมี ต้องไปตรวจที่โรงพยาบาลจังหวัดศรีสะเกษ เพื่อให้แพทย์วินิจฉัยความพิการพร้อมทั้งออกเอกสารรับรองความพิการและคนพิการแต่ละประเภทที่จะขอจดทะเบียนคนพิการจะต้องเข้าหลักเกณฑ์ระดับความพิการของแต่ละประเภทด้วย เมื่อได้เอกสารรับรองความพิการแล้ว ต้องนำเอกสารดังกล่าวพร้อมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน และรูปถ่าย มาขอจดทะเบียนคนพิการ ณ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อคนพิการได้รับสมุดประจำตัวคนพิการแล้วถึงจะมีสิทธิได้รับบริการตามมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 เป็นคนพิการที่ได้รับบัตรคนพิการ

การทำงานและการฝึกงานของคนพิการ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม 2556 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 ได้กำหนดให้กรมการจัดหางาน ในฐานะหน่วยงานที่มีภารกิจในการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการจ้างงานคนพิการได้ให้บริการจัดหางานแก่คนพิการที่ประสงค์จะหางานทำ และให้บริการแก่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐที่ต้องการหาคน

พิการเข้าทำงานโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ สามารถเข้ารับการศึกษาจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ ให้บริการจัดฝึกอบรมวิชาชีพแก่คนพิการในสาขาต่างๆ หลักสูตรระยะสั้น และระยะยาว ประมาณ 6 เดือน ถึง 1 ปี เพื่อให้คนพิการได้มีการฟื้นฟูสภาพทางร่างกายและพัฒนาทักษะด้านอาชีพ โดยคนพิการในจังหวัดศรีสะเกษ หากมีความประสงค์ต้องการไปฝึกวิชาชีพที่ไกลที่สุด ได้แก่ ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการจังหวัดอุบลราชธานี และศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการจังหวัดขอนแก่น หรือกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ และสำนักงานประกันสังคม โดยศูนย์ฟื้นฟูสภาพคนงาน ซึ่งคนพิการสามารถไปฝึกงานยังศูนย์ต่างๆ ได้ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานต่อไป

องค์การบริหารส่วนตำบลห่ม ได้ส่งเสริมการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้คนพิการ โดยมีการตั้งงบประมาณไว้ปีละ 40,000 บาท โดยใช้วัสดุจากท้องถิ่น เช่น ไม้กวาดทางมะพร้าว และได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษมาฝึกอบรมอาชีพด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลห่มจะสอบถามความพอใจแบบตอบรับของคนพิการในการจะเข้ารับการศึกษาอบรมอาชีพ เช่น จักสาน เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ อาจมีการแบ่งคนพิการในการฝึกอบรมอาชีพ บางส่วนอาจเป็นอุปกรณ์ที่คนพิการไม่ต้องเคลื่อนไหวมากจะได้ฝึกงานประเภทจักสาน ส่วนคนพิการอีกส่วนที่เคลื่อนไหวได้ทางมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ มาช่วยการจัดการฝึกอบรมโครงการเพื่อเป็นการเสริมอาชีพ เช่นการทำมะม่วงหาวมะนาวโห่เป็นการแช่ส้มหรือทำน้ำพริกก็จะช่วยเสริมอาชีพให้คนพิการได้มีรายได้

ดังนั้น โดยสรุป พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม 2556 ได้คุ้มครองคนพิการในตำบลห่มจะต้องมีลักษณะความพิการ คือต้องเป็นคนพิการที่มีความพิการเชิงประจักษ์ หรือต้องเป็นคนพิการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ประกาศกำหนดประเภทความพิการที่มีลักษณะ 7 ประเภท เพื่อให้ได้รับบัตรคนพิการทำให้สามารถมีสิทธิตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ แต่หากคนที่มีความพิการแต่ไม่มีลักษณะความพิการเชิงประจักษ์ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ก็อาจไม่ได้เป็นผู้พิการที่จะได้รับความคุ้มครองตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่นตาบอดข้างเดียว ที่ยังมองเห็นได้จากตาอีกข้างหนึ่งก็ยังไม่สามารถพิจารณาได้ว่าเป็นผู้พิการตามกฎหมาย ทำให้บุคคลนี้ไม่สามารถได้รับสิทธิคนพิการตามกฎหมายได้ นอกจากนี้ คนพิการสามารถได้รับการฝึกงานจากศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการตำบลห่ม ให้ได้รับการฝึกงานประเภทจักสาน เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เพื่อให้สามารถไปประกอบการสามารถหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้

ข้อสอง ศึกษาสิทธิทางอาชีพของคนพิการได้รับตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550

การทำให้คนพิการอยู่อย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับคนปกติธรรมดาในการมีอาชีพหาเงินเลี้ยงตนเองได้ โดยการทำงานของคนพิการในจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ มีความประสงค์ให้ 1. คนพิการประกอบอาชีพได้เองอยู่กับบ้าน เนื่องจากคนพิการมีข้อจำกัด 2. ตามกฎหมายพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 33 มาตรา 34 และ

มาตรา 35 กล่าวถึงเรื่องการรับคนพิการเข้าทำงานในสถานประกอบการและกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม 2556 ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 33 นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการและหน่วยงานของรัฐจะต้องรับเข้าทำงาน และจำนวนเงินที่นายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการจะต้องนำส่งเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2554 ได้กำหนดอัตราส่วนที่เหมาะสมกับผู้ปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐไว้ โดยนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการที่มีลูกจ้าง ตั้งแต่ 100 คนขึ้นไป ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน 1 คน หรือในอัตราส่วน 100 : 1 คน และเศษของ 100 คน ถ้าเกิน 50 คนรับคนพิการเพิ่มอีก 1 คน ในกรณีนายจ้างหรือสถานประกอบการใดมีหน่วยงานหรือสำนักงานสาขาในจังหวัดเดียวกัน ให้นำรวมลูกจ้างทุกแห่งในจังหวัดนั้นเข้าด้วยกัน

หากนายจ้างหรือสถานประกอบการที่ไม่รับลูกจ้างคนพิการเข้าทำงานมีทางเลือก 2 ทาง ดังนี้ ทางเลือกแรก คือ การส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ตามมาตรา 34 ทางเลือกที่สอง คือ นายจ้างหรือสถานประกอบการแจ้งความจำนงต่อผู้ว่าราชการจังหวัดเพื่อจัดให้สัมปทาน จัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการจัดจ้างเหมาะสมช่วงงาน ฝึกงาน หรือให้การช่วยเหลืออื่นใด แก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการแทนก็ได้ ตามมาตรา 35

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนให้คนพิการและผู้ดูแลคนพิการได้ใช้สิทธิตามมาตรา 35 เป็นไปด้วยความสะดวกและถูกต้องเรียบร้อย กรมการจัดหางานได้กำหนดวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2556 ดังนี้ การที่หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าของสถานประกอบการไม่รับคนพิการเข้าทำงานและไม่ประสงค์ส่งเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อาจต้องให้สัมปทานจัดสถานที่จำหน่ายสินค้าหรือบริการ จัดจ้างเหมาะสมช่วงงานหรือจ้างเหมาะสมบริการโดยวิธีพิเศษ หรือจัดให้มีอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ล่ามภาษามือ หรือให้ความช่วยเหลืออื่นใดแก่คนพิการหรือผู้ดูแลคนพิการก็ได้ กล่าวคือ หน่วยงานของรัฐหรือสถานประกอบการต้องแจ้งกระทรวงแรงงาน ในการให้สัมปทานหรือการบริการคนพิการ อาจมีการสร้างห้องน้ำทางเดินลาด รววจับ สำหรับคนพิการในปีนั้นๆ

ในจังหวัดศรีสะเกษมีสถานประกอบการจำนวน 17 แห่งที่จ้างคนพิการเข้ามาทำงาน โดยดูจากประกันสังคมที่พนักงานต้องเข้าประกันสังคม สิทธิในการจ้างคนพิการเป็นสิทธิของสถานประกอบการนั้นๆ ที่จะพิจารณาจ้างคนพิการ บางสถานประกอบการอาจจ้างเป็นพนักงานรับโทรศัพท์ ช่างเครื่อง คนสวน โดยต้องจ่ายตามค่าแรงขั้นต่ำ 300 บาทต่อวัน เมื่อคนพิการไปทำงานในสถานประกอบการก็จะเข้าสู่ระบบตามกฎหมายแรงงาน เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการทั่วไป นายจ้างสามารถไล่ออกได้ ตามพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ หรือพระราชบัญญัติเงินทดแทน แต่ในกรณีคนพิการในสถานประกอบการเมื่อให้คนพิการออกจากงานแล้วจะต้องหาคนพิการคนใหม่ หากยังต้องการจะลดภาษี หรือการนำเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ส่วนคนพิการในตำบลที่ไม่มีภาระงานในภาครัฐและสถานประกอบการ ภาคเอกชน ส่วนมากคนพิการในตำบลจะอยู่บ้านหรือประกอบกิจการเอง เนื่องจากหากเป็นคนพิการตั้งแต่กำเนิดหรือตั้งแต่เด็กก็จะไม่ได้รับการศึกษา ส่วนคนที่มาพิการตอนโตถึงแม้บางคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรีก็ไม่มีกำลังใจที่จะไปทำงานยังองค์กรต่างๆ รู้สึกว่าถ้าไปทำงานก็อาจเป็นภาระของเพื่อนร่วมงาน คนพิการในตำบลจึงประกอบการเอง โดยคนพิการในตำบลจะมากู้ยืมเงินที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นผู้ประสานงานให้กับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดศรีสะเกษ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีแบบเอกสารที่ทำไว้ให้ เพื่อนำผู้ค้าประกันมาด้วย สามารถกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพหรือขยายกิจการจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการรายละไม่เกิน 60,000 บาท โดยนำเงินไปลงทุนในการเลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ ทำเกษตรกรรม ทำงานจักสาน ไร่ชาให้ประชาชนทั่วไป กรณีต้องการกู้ยืมเงินเกินกว่าวงเงินที่กำหนด จะพิจารณาเป็นรายๆ ไป โดยไม่เกิน 120,000 บาท ผ่อนชำระภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี โดยไม่คิดดอกเบี้ย

ส่วนการฝึกงานของคนพิการสามารถเข้ารับการฝึกอาชีพจากหน่วยงานต่างๆ ของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งกรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ โดยศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการ ให้บริการจัดฝึกอบรมวิชาชีพแก่คนพิการในสาขาต่างๆ หลักสูตรระยะสั้น และระยะยาว ประมาณ 6 เดือน ถึง 1 ปี เพื่อให้คนพิการได้มีการฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและพัฒนาทักษะด้านอาชีพ โดยคนพิการในจังหวัดศรีสะเกษ หากมีความประสงค์ต้องการไปฝึกวิชาชีพที่ไกลที่สุด ได้แก่ ศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการจังหวัดอุบลราชธานี และศูนย์พัฒนาศักยภาพและอาชีพคนพิการจังหวัดขอนแก่น หรือกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานนานาชาติ และสำนักงานประกันสังคม โดยศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน ซึ่งคนพิการสามารถไปฝึกงานยังศูนย์ต่างๆ ได้ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานต่อไป โดยองค์การบริหารส่วนตำบลได้ส่งเสริมการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้คนพิการ โดยมีการตั้งงบประมาณไว้ปีละ 40,000 บาท โดยใช้วัสดุจากท้องถิ่น เช่น ไม้กวาดทางมะพร้าว และได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษมาฝึกอบรมอาชีพด้วย องค์การบริหารส่วนตำบลจะสอบถามความพอใจแบบตอบรับของคนพิการในการจะเข้ารับการฝึกอบรมอาชีพ เช่น จักสาน เลี้ยงเป็ด เลี้ยงไก่ เพื่อให้คนพิการสามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรี

โดยสรุป คนพิการในตำบลได้รับบัตรคนพิการ ได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ตามกฎหมาย คนพิการในตำบลไม่มีผู้ใดทำงานในสถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดฝึกอบรมอาชีพและมีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้กู้ยืมเงินมาทำอาชีพเอง

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาในงานวิจัยนี้ ประเทศไทยอาจเพิ่มมาตรการสิทธิคนพิการทางอาชีพ เพื่อเป็นการเพิ่มสิทธิประโยชน์ให้แก่คนพิการได้ ดังนี้

1. ควรมีการจัดการฝึกอบรมอาชีพคนพิการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้คนพิการเกิดทักษะในการประกอบอาชีพ

2. ควรให้สถานประกอบการจัดโครงการให้คนพิการสามารถมาฝึกงานในสถานประกอบการได้
3. มีการออกพบเยี่ยมเยียนคนพิการอย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อทราบปัญหาคนพิการ
4. เพิ่มเบี้ยคนพิการ ตามประเภทความพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้
5. การจัดให้มี Job Coach ในสถานประกอบการ เป็นการช่วยเหลือให้คนพิการในระดับความรุนแรงสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ หงษ์ร่อน. (2550). **คุณลักษณะภายในของคนพิการที่เอื้อต่อการประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพอิสระ**. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (งานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ). นครปฐม :บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กิติพงศ์ สุทธิ. (2543). **การดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรมการจัดหางาน กองพัฒนาระบบบริหารจัดการหางาน. **คู่มือการให้บริการตามมาตรา 33 และมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556**. กรุงเทพฯ : 2561.
- จิราวัลย์ คงถาวร. (2547). **ความเป็นไปได้ในการจ้างงานคนพิการของบริษัท มิตรซูบิชิ มอเตอร์ส (ประเทศไทย)**. วิทยานิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชลลดา ชนะศรีรัตนกุล. (2548). **การเตรียมความพร้อมผู้พิการก่อนประกอบอาชีพ**. วิทยานิพนธ์ **พัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาบัณฑิต**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทวี เชื้อสุวรรณทวี. (2552). **มองความพิการผ่านแนวคิดและทฤษฎี**. กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนาเพรส จำกัด.
- รัฐธรรมนูญ. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2560.
- ประกาศ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, **ประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ, ราชกิจจานุเบกษา**, เล่ม 129 ตอนพิเศษ 119 ง ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2555.
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 , **มาตรา 4 ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124 ตอนที่ 61 ก. (27 กันยายน 2550) : หน้า 9**
- พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2556 , **ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 130 ตอนที่ 30 ก. ลงวันที่ 29 มีนาคม 2556.**

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ, **คนพิการถูกเลือกปฏิบัติ, ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 130 ตอนพิเศษ 182 ง. ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2556**
รศ. พญ. (2554) อภิชนา โฉมวิเศษ, **กฎหมายเพื่อพิการไทย : รู้แล้วได้อะไร, ภาควิชาเวชศาสตร์ฟื้นฟู คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.**
สุภรธรรม มงคลสวัสดิ์. (2544). **แนวทางการส่งเสริมอาชีพคนพิการ. สมุทรปราการ : มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.**
สุรรัตน์ โลหะขจรพันธ์. (2547). **การประกอบอาชีพอิสระของคนพิการที่กู้ยืมเงินกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการนครนายก. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
สำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ. **คู่มือสิทธิของคนพิการ. 2554**
อลิศรา ตะวังทัน. (2554). **ทัศนะต่อแรงจูงใจในการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**